STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 13. března 2008 [1]

I – Úvod

1. Touto předběžnou otázkou žádá Finanzgericht Hamburg (Německo) Soudní dvůr, aby vyložil bod 48 odst. 7 písm. a) a b) přílohy směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS [2], ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995 [3] (dále jen „směrnice 91/628“).

2. Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Interboves GmbH (dále jen „Interboves“) a Hauptzollamt Hamburg-Jonas (dále jen „Hauptzollamt“) ve věci zamítnutí, ze strany tohoto orgánu, žádosti z června 2002 o udělení vývozní náhrady za živý skot z toho důvodu, že délka trvání (námořní) přepravy těchto zvířat překročila délku trvání uvedenou v bodě 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628.

II – Právní rámec

3. Článek 33 odst. 9 nařízení Rady (ES) č. 1254/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem [4] podřizuje výplatu vývozní náhrady na živá zvířata podmínce dodržení právních předpisů Společenství týkajících se dobrých životních podmínek zvířat, a zejména předpisů na ochranu zvířat během přepravy.

4. Dne 18. března 1998 přijala Komise Evropských společenství nařízení (ES) č. 615/98 ze dne 18. března 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro režim vývozních náhrad, pokud jde o ochranu živého skotu během přepravy [5]. Toto nařízení, které bylo přijato na základě nařízení Rady (EHS) č. 805/68 ze dne 27. června 1968 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem [6], zejména jeho čl. 13 odst. 9 [7], a které před-

1 — Původní jazyk: francouzština.
2 — Úř. věst. L 340, s. 17; Zvl. vyd. 03/12, s. 133.
3 — Úř. věst. L 148, s. 52; Zvl. vyd. 03/17, s. 466.
4 — Úř. věst. L 160, s. 21; Zvl. vyd. 03/25, s. 339.
5 — Úř. věst. L 82, s. 19.
6 — Úř. věst. L 148, s. 24.
7 — Znění čl. 13 odst. 9 druhého pododstavce nařízení č. 805/68 bylo shodné se zněním čl. 33 odst. 9 nařízení č. 1254/1999.

cházelo nařízení č. 1254/1999, zůstalo v platnosti do 13. dubna 2003, po němž bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 639/2003 ze dne 9. dubna 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1254/1999, pokud jde požadavky na poskytování vývozních náhrad v souvislosti s řádným zacházením se živým skotem během přepravy [8]. Nařízení č. 615/98 se tak použilo na vývozní prohlášení podaná před přijetím nařízení č. 639/2003 [9], k nimž patří i prohlášení dotčené ve věci v původním řízení.

5. Článek 1 nařízení č. 615/98 stanoví, že pro účely použití čl. 13 odst. 9 druhého pododstavce nařízení č. 805/68 je výplata vývozních náhrad za živý skot podmíněna tím, že se během přepravy zvířat až do místa jejich první vykládky v třetí zemi určení dodrží ustanovení směrnice 91/628 a ustanovení nařízení 615/98.

6. Podle článku 2 odst. 2 směrnice 91/628 se rozumí:

„[…]

b) ‚přepravou' každý pohyb zvířat prováděný dopravním prostředkem, který zahrnuje nakládku a vykládku zvířat;

[…]

g) ‚cestou' přemístění z místa odeslání na místo určení;

h) ‚dobou odpočinku' […] souvislé období v průběhu cesty, během něhož zvířata nejsou přemísťována pomocí dopravních prostředků;

[…]"

7. Kapitola I přílohy směrnice 91/628 stanoví ve svém bodě A 2 písm. d), že během přepravy musí zvířata dostat vodu a odpovídající krmivo ve vhodných intervalech uvedených v kapitole VII stejné přílohy.

8 — Úř. věst. L 93, s. 10; Zvl. vyd. 03/38, s. 414.
9 — Viz článek 9 nařízení č. 639/2003.

8. Bod 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 se týká především délky trvání cesty a délky doby pro odpočinek. Tato kapitola stanoví:

„[…]

2. Délka trvání cesty pro zvířata uvedená v odstavci 1 nesmí překročit 8 hodin.

3. Maximální délka trvání cesty uvedená v odstavci 2 může být prodloužena, pokud dopravní prostředek splňuje tyto další požadavky:

– na podlaze vozidla je dostatečné množství steliva,

– spolu se zvířaty je přepravováno vhodné krmivo odpovídající druhu přepravovaných zvířat a délce trvání cesty,

– je umožněn přímý přístup ke zvířatům,

– ložný prostor lze větrat a intenzitu větrání je možno přizpůsobit vnitřní a zevní teplotě,

– k dispozici jsou přenosné příčky pro vytvoření samostatných oddílů,

– vozidlo je vybaveno přípojkou pro doplňování vody během cesty,

– je současně přepravováno dostatečné množství vody pro napájení během cesty.

4. Pokud jsou zvířata přepravována ve vozidlech splňujících požadavky uvedené v odstavci 3, jsou intervaly k napájení a krmení, délka trvání cesty a doby pro odpočinek vymezeny takto:

[…]

d) všem ostatním druhům zvířat uvedeným v odstavci 1[10] musí být po 14 hodinách cesty poskytnut odpočinek v délce nejméně jedné hodiny, zejména pro nakrmení a napojení. Po této přestávce může přeprava pokračovat dalších 14 hodin.

5. Po uplynutí stanovených dob musí být zvířata vyložena, nakrmena a napojena a musí jim být poskytnut odpočinek alespoň na 24 hodin.

[…]

7. a) Zvířata nesmějí být přepravována po moři, pokud by maximální délka trvání cesty překročila hodnotu uvedenou v odstavci 2. Toto ustanovení však neplatí, jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavcích 3 a 4 s výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek.

b) Pokud jsou zvířata přepravována po moři pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, musí se jim poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin. Toto ustanovení neplatí, pokud doba strávená na moři odpovídá obecnému schématu uvedenému v odstavcích 2 až 4.

8. V zájmu zvířat je možné délky trvání cesty uvedené v odstavcích 3, 4 a 7 písm. b) prodloužit o dvě hodiny. Přitom se bere v úvahu zejména blízkost místa určení.

[…]“

III – Skutkový stav ve věci v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

9. Dne 12. června 2002 uvedla Interboves v celním prohlášení u Hauptzollamt vývoz 33 kusů živého skotu do bývalé Svazové republiky Jugoslávie a žádala v té souvislosti o poskytnutí vývozní náhrady.

10 — Jedná se o skot, s výjimkou telat.

10. Rozhodnutím ze dne 23. července 2003 zamítl Hauptzollamt poskytnutí vývozní náhrady z toho důvodu, že během přepravy zvířat porušila Interboves bod 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628.

11. Hauptzollamt ve svém rozhodnutí vysvětlil, že podle přepravního plánu předloženého společností Interboves měla délka trvání přepravy skotu činit 23 hodin, tedy 14 hodin a 30 minut cesty po moři na trajektu typu roll-on/roll-off mezi Bari (Itálie) a Igoumenitsa (Řecko), jakož i 8 hodin a 30 minut přepravy nákladním vozidlem do Evzoni, hraničního přechodu mezi Řeckem a bývalou jugoslávskou republikou Makedonií, aniž by došlo k odpočinku. Hauptzollamt tedy zamítl poskytnutí vývozní náhrady vzhledem k tomu, že bod 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 stanoví, že po 14 hodinách přepravy se musí zvířatům, která byla přepravována po moři mezi dvěma zeměpisnými body na území Společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla z vozidla vyložena, poskytnout v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin.

12. Rozhodnutím ze dne 21. června 2005 zamítl Hauptzollamt rozklad Interboves namířený proti odmítnutí poskytnout vývozní náhradu, jelikož se domníval, že doba trvání námořní přepravy musí být považována za prodloužení silniční přepravy, a nikoli, jak tvrdila Interboves, že dobu trvání této námořní přepravy nelze do doby trvání přepravy započítat. K ověření, zda celková doba trvání přepravy je v souladu s bodem 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, je tedy podle Hauptzollamt k předcházejícím a následujícím dobám trvání silniční přepravy třeba připočítat dobu trvání námořní přepravy, což by v projednávaném případě činilo 32 hodin a 45 minut (tedy 14 hodin a 30 minut námořní přepravy a 18 hodin a 15 minut silniční přepravy až do konečného místa určení).

13. Dne 21. července 2005 podala Interboves u Finanzgericht Hamburg žalobu na zrušení tohoto rozhodnutí, v níž tvrdila, že ustanovení směrnice 91/628 dodržela.

14. Jelikož se Finanzgericht Hamburg domníval, že vyřešení sporu závisí na výkladu ustanovení kapitoly VII přílohy směrnice 91/628, ohledně nichž mohou ostatně existovat určité pochybnosti, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Upravuje bod 48 odst. 7 písm. a) […] přílohy směrnice 91/628 […] základní požadavek pro přepravu (zvířat) na moři s tím, že v zásadě – a jsou-li splněny požadavky bodů 48 odst. 3 a 48 odst. 4

[…] výše uvedené přílohy – i při přepravě zvířat tzv. trajekty typu roll-on/roll-off nejsou délky trvání přepravy po silnici před a po přepravě na moři vzájemně spojeny?

2) Obsahuje bod 48 odst. 7 písm. b) […] přílohy směrnice 91/628 […] zvláštní ustanovení pro tzv. trajekty typu roll-on/roll-off provozované na území Společenství, které se použije spolu s požadavky v bodě 48 odst. 4 písm. [d)], s tím důsledkem, že po příjezdu trajektu do přístavu určení nezačíná nová maximální délka trvání cesty 29 hodin ([viz] bod 48 odst. 4 písm. d) kapitoly VII přílohy směrnice), nýbrž je nutno dodržet 12hodinovou přestávku, pouze tehdy, pokud délka trvání cesty na moři překročila obecnou úpravu v bodech 48 odst. 2 až 48 odst. 4 […] přílohy směrnice – konkrétně 29 hodin podle bodu 48 odst. 4 písm. d)?“

15. Podle článku 23 statutu Soudního dvora předložily Interboves, Hauptzollamt, belgická, řecká a švédská vláda, jakož i Komise písemná vyjádření. Jejich řeči byly vyslechnuty na jednání konaném dne 23. května 2007 s výjimkou Hauptzollamt a belgické vlády, které na něm nebyly zastoupeny.

IV – Analýza

16. Je třeba připomenout, že bod 48 kapitoly VII přílohy směrnice 91/628 stanoví pravidla týkající se intervalů k napájení, krmení, jakož i délky trvání cesty a doby pro odpočinek u zvířat uvedených v čl. 1 odst. 1 písm. a) této směrnice, mezi něž spadá skot, během jejich přepravy, s výjimkou letecké přepravy.

17. Bod 48 odst. 2 uvedené přílohy upřesňuje, že délka trvání cesty nesmí překročit 8 hodin. Tato doba však může být prodloužena, pokud vozidlo splňuje další požadavky uvedené v bodě 48 odst. 3 této přílohy. Pokud jsou zvířata přepravována v silničním vozidle splňujícím požadavky uvedené v bodě 48 odst. 3 – o čemž předkládající soud ve věci v původním řízení nepochybuje –, stanoví bod 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628, že po 14 hodinách cesty musí být zvířatům poskytnut odpočinek v délce *nejméně* 1 hodiny, zejména pro nakrmení a napojení, po němž může přeprava pokračovat dalších 14 hodin. Tentýž bod 48 odst. 4 písm. d) tedy stanoví maximální dobu trvání přepravy v délce 28 hodin u silničních vozidel, která splňují požadavky stanovené v uvedeném bodu 48 odst. 3.

18. V tomto ohledu musím upřesnit, že běžná formulace převzatá předkládajícím soudem a některými účastníky řízení, kteří předložili Soudnímu dvoru vyjádření, podle níž bod 48

odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628 umožňuje maximální dobu přepravy v délce 29 hodin, je pouze nesprávným výkladem pravidla 14 + 1 + 14, uvedeného v tomto ustanovení [11]. Pravidlo stanovené v uvedeném bodě 48 odst. 4 písm. d) totiž stanoví pouze *maximální* dobu přepravy po silnici v délce 28 hodin, která je přerušena *minimální* dobou pro odpočinek v délce 1 hodiny, přičemž obě tyto doby kumulativně představují *minimální* délku trvání cesty v délce 29 hodin. V důsledku toho může délka trvání cesty činit například 50 hodin, tedy dvě (maximální) doby cesty po 14 hodinách, které jsou přerušené dobou pro odpočinek v délce 22 hodin.

19. Pokud jde o námořní přepravu, odkazuje bod 48 odst. 7 písm. a) přílohy směrnice 91/628 na pravidlo uvedené v bodě 48 odst. 2 (kterým je maximální doba trvání cesty v délce 8 hodin) s výhradou případu, že jsou splněny podmínky uvedené v bodě 48 odst. 3 a 4 téže přílohy, s *výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek*. Ze samotné dikce bodu 48 odst. 7 písm. a) přílohy směrnice 91/628 tedy vyplývá, že minimální doba trvání cesty v délce 29 hodin, která je stanovená v uvedeném bodě 48 odst. 4 písm. d), se obecně nepoužije na námořní přepravu. Tento způsob přepravy zahrnuje přinejmenším, a jak to uvedli všichni účastníci řízení, kteří Soudnímu dvoru předložili vyjádření, přepravu specializovaným plavidlem splňujícím podmínky pohodlí, které jsou podobné podmínkám existujícím ve stáji (běžně nazývaným „stájové plavidlo“).

11 — Viz moje stanovisko přednesené dne 28. února 2008 ve věci Schwaninger Martin (C-207/06), v současnosti projednávané Soudním dvorem (poznámka pod čarou č. 7).

20. Krom toho bod 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 upřesňuje, že u přepravy pravidelnou a přímou linkou mezi dvěma zeměpisnými body na území Evropského společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by zvířata byla z vozidla vyložena (přeprava trajektem typu roll-on/roll-off, dále jen „přeprava trajektem“), musí být zvířatům poskytnut v přístavu určení nebo v jeho bezprostřední blízkosti odpočinek v délce alespoň 12 hodin, s výjimkou případu, kdy doba strávená na moři umožní, aby cesta dodržela obecné schéma uvedené v bodech 48 odst. 2 až 48 odst. 4.

21. Podstatou první předběžné otázky předkládajícího soudu je v první řadě, zda lze přepravu trajektem, uvedenou v bodě 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, kvalifikovat jako námořní přepravu ve smyslu bodu 48 odst. 7 písm. a) uvedené přílohy. V případě kladné odpovědi a v druhé řadě se předkládající soud dotazuje, zda, pokud se přeprava trajektem včleňuje mezi dvě doby přepravy po silnici, tyto doby mezi sebou nejsou spojeny, tak jak to tento soud předpokládá v případě stejného schématu cesty v případě, kdy je část přepravy po moři uskutečněna prostřednictvím stájového plavidla.

22. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda po uskutečnění přepravy trajektem, u níž se zdá, že její délka trvání přesáhne 14 hodin, tedy maximální délku trvání přepravy uvedenou v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628, předtím, než dojde k minimální době odpočinku v délce 1 hodiny, musí být zvířatům poskytnut podle uvedeného bodu 48 odst. 7 písm. b) odpočinek v délce 12 hodin, nebo zda silniční přeprava může pokračovat ihned po vylodění v přístavu až do maximální doby trvání v délce 28 hodin.

23. K odpovědi na tyto otázky je třeba podat systematický a teleologický výklad bodu 48 přílohy směrnice 91/628, pokud jde o podmínky, za kterých je skot přepravován po silnici, trajektem, a pokud je přepravován stájovým plavidlem.

24. Uvedený bod 48 rozlišuje způsoby přepravy podle kvality, kterou zajišťují, pokud jde o zachování zdraví zvířat, v tomto případě skotu.

25. Zatímco maximální délka trvání silniční přepravy uvedená v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628 činí 28 hodin, nepodléhá námořní přeprava skotu stájovým plavidlem, uvedená v bodě 48 odst. 7 písm. a) téže směrnice, žádné maximální délce trvání, a to z důvodu citelně lepších přepravních podmínek, které zvířatům zajišťuje.

26. Mezi oběma těmito póly se nachází přeprava trajektem, jíž se týkají předběžné otázky položené předkládajícím soudem. Ačkoli totiž není skot z kamionu na plavidle vyložen, jako je tomu v případě přepravy stájovým plavidlem, poskytuje zvířatům podmínky, které jsou pro zdraví zvířat příznivější, než jsou podmínky při silniční přepravě, a to z důvodu dalších záruk, které jsou stanoveny v bodě 26 kapitoly I přílohy směrnice 91/628. Zatímco tedy během silniční přepravy trpí skot četnými otřesy, upravuje bod 26 písm. i) uvedené kapitoly systém upevnění kamionů, který omezuje otřesy vozidla při přepravě trajektem. Stejně tak, zatímco během silniční přepravy může být skot krmen nebo napájen pouze během přestávky, může být naopak během cesty po moři nepřetržitě krmen a napájen v souladu s uvedeným bodem 26 podbodem iii).

27. Aniž bychom chtěli předjímat odpověď na předběžné otázky, je zjevné, že zákonodárce Společenství uznal specifičnost přepravy trajektem tím, že rovněž v bodě 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 zavedl ustanovení *ad hoc*, včetně těch, která se týkají délky trvání přepravy, a zohlednil

přitom kvalitativní podmínky této přepravy. Níže v tomto stanovisku přezkoumám účinky, které mají tyto podmínky na určení délky trvání přepravy trajektem.

28. Zmínka bodu 26 kapitoly I přílohy směrnice 91/628 v bodě 26 tohoto stanoviska mne pak bezprostředně vede k tomu, abych na první část první předběžné otázky odpověděl tak, že není pochyb, že přeprava trajektem musí být považována za námořní přepravu. Jak jsem již totiž měl příležitost uvést ve svém výše uvedeném stanovisku ve věci Schwaninger Martin, spadá přeprava trajektem navzdory svým zvláštnostem pod námořní přepravu [12]. Bod 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628 ostatně odkazuje na tento způsob přepravy jako na „námořní přepravu".

29. V důsledku toho se domnívám, že lze bez velkého váhání tvrdit, že uvedený bod 48 odst. 7 písm. a) stanoví obecná ustanovení týkající se námořní přepravy, včetně přepravy trajektem. Z toho vyplývá, že uvedené ustanovení se použije na všechny druhy námořní přepravy, které splňují podmínky stanovené v bodech 48 odst. 2 až 48 odst. 4, s výjimkou délky trvání cesty a dob pro odpočinek.

30. Pro poskytnutí odpovědi na celou první otázku předkládajícího soudu je třeba ještě vyjasnit, zda obě doby silniční přepravy, které předcházejí přepravě trajektem, a které po ní následují, jsou mezi sebou spojeny.

31. V tomto ohledu žalobkyně ve věci v původním řízení a Komise zastávají názor, že obě doby silniční představy nejsou *nikdy* spojeny. Švédská vláda naopak tvrdí, že tyto doby jsou spojeny *vždy* z toho důvodu, že se jedná o jedinou nepřerušenou cestu. Tato vláda se rovněž domnívá, že pouze její stanovisko je v souladu s účelem směrnice 91/628.

32. Podle mého názoru nemůže být položená otázka takto kategoricky zodpovězena. V konečném důsledku, jak to dále prokáži, musí být nezbytnost počítat obě doby silniční přepravy kumulativně posouzena podle délky trvání přepravy trajektem, tedy zda délka trvání této přepravy dosahuje, či nedosahuje délky trvání stanovené v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628.

12 — Bod 26.

33. Uvedl jsem již, že přeprava trajektem má navzdory tomu, že je kvalifikována jako námořní přeprava, zvláštní charakteristiky. Tyto charakteristiky byly uznány zákonodárcem Společenství v ustanoveních směrnice 91/628, a to zejména v bodě 48 odst. 7 písm. b) její přílohy. V tomto ohledu odkaz učiněný tímto ustanovením na konci tohoto bodu na obecné schéma uvedené v bodech 48 odst. 2 až 48 odst. 4 uvedené přílohy znamená, že na rozdíl od pravidel obecně použitelných na námořní přepravu [bod 48 odst. 7 písm. a)] je v případě přepravy skotu trajektem důležitá maximální doba trvání přepravy v délce 28 hodin, stanovená v bodě 48 odst. 4 písm. d) této přílohy. Je třeba nicméně upřesnit, že v průběhu námořní přepravy postrádá smyslu doba pro odpočinek stanovená v uvedeném bodě 48 odst. 4 písm. d). Ať již totiž ve stájových plavidlech, nebo při přepravě trajektem mohou být zvířata nadále krmena a napájena, a to v prvním případě díky podmínkám, které jsou podobné podmínkám ve stáji, a ve druhém případě z důvodu existence a dodržování ustanovení bodu 26 písm. iii) kapitoly I přílohy směrnice 91/628, která umožňují zajistit zvířatům napojení a nakrmení.

34. Z toho vyplývá, že pokud délka trvání přepravy trajektem dosáhne 28 hodin, bude zvířatům při vylodění v přístavu určení poskytnuta v souladu s uvedeným bodem 48 odst. 7 písm. b) doba pro odpočinek v délce 12 hodin. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že 12 hodin stanovených v tomto ustanovení má stejnou funkci „neutralizovat“ délky trvání přepravy uskutečněné před tímto odpočinkem jako doba v délce 24 hodin stanovená v bodě 48 odst. 5 přílohy směrnice 91/628, která se vztahuje na silniční přepravu. To znamená, že po době pro odpočinek v délce 12 hodin po přepravě trajektem v délce 28 hodin může začít plynout nová doba pro přepravu.

35. Tento výklad fungování doby pro odpočinek v délce 12 hodin je potvrzen jednak zněním bodu 48 odst. 7 písm. b) přílohy směrnice 91/628, který neodkazuje na bod 48 odst. 5 uvedené přílohy, a jednak povahou přepravy trajektem, která, jak již bylo vysvětleno dříve, nabízí kvalitativní podmínky přepravy, které lépe než podmínky při silniční přepravě respektují zdraví zvířat.

36. V případě, kdy přeprava trajektem zapadá mezi dvě doby silniční přepravy, což je případ uvedený předkládajícím soudem, je vzájemné spojení těchto dvou dob, podle mého názoru, podmíněno délkou trvání přepravy trajektem.

37. Pokud délka trvání přepravy trajektem dosáhne maximální doby trvání v délce 28 hodin, neutralizuje doba pro odpočinek v délce 12 hodin, která musí být skotu poskytnuta, délku trvání všech způsobů přepravy, které se uskutečnily předtím.

38. Pokud délka trvání přepravy trajektem nedosáhne maximální doby trvání v délce 28 hodin, musí být obě doby silniční přepravy spojeny z důvodu účelu sledovaného směrnicí 91/628, kterým je ochrana zdraví zvířat během přepravy. Pokud bychom totiž v tomto případě zastávali podobně jako Komise výklad, podle kterého nejsou doby silniční přepravy mezi sebou spojeny, znamenalo by to zacházet s délkou trvání přepravy trajektem příznivěji než s dobou pro odpočinek. Připustíme-li, že po přepravě trajektem v délce trvání 20 hodin je možná maximální přeprava v délce trvání 28 hodin, aniž by byla zohledněna délka trvání silniční přepravy, která předcházela přepravě uskutečněné po moři, zatímco po době odpočinku v délce 20 hodin, které předcházela silniční přeprava v délce trvání 14 hodin, nemůže doba trvání následné silniční přepravy přesáhnout 14 hodin v souladu s obecným schématem podle bodu 48 odst. 4 písm. d) přílohy uvedené směrnice, znamenalo by to, že by byl přehlížen cíl sledovaný směrnicí 91/628, kterým je v co největším rozsahu omezit přepravu zvířat na dlouhé vzdálenosti, a tedy omezit délku trvání uvedené přepravy v zájmu řádného zacházení s nimi. Význam tohoto cíle byl ostatně zopakován Soudním dvorem v rozsudku ze dne 23. listopadu 2006, ZVK [13], v souvislosti s výkladem pojmu „přeprava“ ve smyslu směrnice 91/628.

39. Výklad spočívající ve spojení délek trvání silniční přepravy v závislosti na délce trvání přepravy trajektem zaručuje přiměřenou ochranu zvířat během cesty, jelikož v co největším možném rozsahu omezuje hromadění dlouhých dob trvání přepravy. Tento výklad je podle mého názoru v souladu s cílem, kterého chtěl zákonodárce Společenství dosáhnout, a sice rovnocenné úrovně ochrany zvířat během jejich přepravy, s přihlédnutím k rozdílným kvalitativním podmínkám, které jsou vlastní každému přepravnímu prostředku, stanovením pravidel, jež jsou přizpůsobená každému z těchto prostředků, a to zejména pravidel, která se týkají doby trvání přepravy.

40. Proto se mi stanovisko švédské vlády, podle něhož je k zajištění ochrany zdraví zvířat třeba mít za to, že existuje jediná *nepřerušená* cesta, nezdá jako odůvodněné. Ačkoli je třeba připustit, že se přeprava uskutečňuje během jediné cesty [14], sestává tato cesta nicméně z různých způsobů přepravy, které rovněž podléhají rozdílným

13 — C-300/05, Sb. rozh. s. I-11169, bod 19.

14 — Připomínám, že podle čl. 2 písm. g) směrnice 91/628 se cestou rozumí „přemístění z místa odeslání na místo určení“.

pravidlům. Krom toho se zdá, že argumentace švédské vlády zavádí diskriminační zacházení s některými způsoby přepravy, v projednávaném případě s námořní přepravou, jelikož porušuje *ratio* směrnice 91/628.

41. Nemohu se tedy připojit ani k názoru zastávanému zejména Komisí, podle kterého délky trvání přepravy před dobou trvání přepravy trajektem a po této době nejsou nikdy spojeny, ani ke stanovisku švédské vlády, podle níž jsou tyto doby trvání vždy spojeny v rámci jedné nepřerušené cesty. Podle mého názoru je třeba na druhou část první otázky položené předkládajícím soudem naopak odpovědět v tom smyslu, že spojení mezi dobou trvání silniční přepravy, která předchází době trvání přepravy trajektem, a tou, která po ní následuje, závisí na otázce, zda byla dosažena maximální doba trvání této přepravy stanovená v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628 v souladu s odkazem uvedeným v bodě 48 odst. 7 písm. b) této přílohy.

42. Analýza rozvinutá výše a odpověď, kterou jsem právě poskytl na první otázku, také v zásadě umožňují vyřešit druhou otázku položenou předkládajícím soudem.

43. V tomto ohledu musím připomenout, že svou druhou otázkou se předkládající soud dotazuje, zda po přepravě trajektem, jejíž doba trvání zřejmě přesahuje 14 hodin, tedy maximální délku trvání přepravy stanovenou v uvedeném bodě 48 odst. 4 písm. d), musí být zvířatům poskytnuta doba pro odpočinek v délce 12 hodin podle uvedeného bodu 48 odst. 7 písm. b), nebo zda se silniční přeprava může uskutečnit okamžitě po jejich vyložení až do maximální doby v délce 28 hodin.

44. Jak jsem uvedl výše, po přepravě trajektem, jejíž délka trvání nedosáhne 28 hodin, může začít běžet nová doba pro přepravu, přičemž je však třeba vzít v úvahu případnou existenci délky trvání silniční přepravy, která předchází přepravě trajektem.

45. V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že silniční přeprava, která předcházela přepravě trajektem, byla neutralizována více než 24 hodinami odpočinku (v souladu s bodem 48 odst. 5 přílohy směrnice 91/628), a že problém, který u předkládajícího soudu vyvstal, se týká toho, zda po přepravě trajektem o údajné nadměrné délce trvání (14 hodin 30 minut) může začít nová doba přepravy. Jak přitom prokázaly moje úvahy týkající se první předběžné otázky, může se silniční přeprava uskutečnit okamžitě po vylodění v přístavu určení trajektu, jehož délka plavby nedosáhla 28 hodin. Krom toho výhrada, kterou jsem předtím formuloval, vztahující se k nezbytnosti spojit doby trvání silniční přepravy mezi sebou, nemá ve věci v původním řízení význam z důvodu neutralizace doby silniční přepravy předcházející přepravě trajektem.

46. Pro každý případ dodávám, že alternativa uvedená předkládajícím soudem, spočívající v použití doby odpočinku v délce trvání 12 hodin po době trvání přepravy trajektem v délce 14 hodin, musí být zamítnuta nejen z důvodu, který byl právě uveden, ale rovněž z dalších důvodů vycházejících ze systematického výkladu směrnice 91/628. Tento výklad by zejména vedl k tomu, že se silniční přepravou v délce trvání 14 hodin, po které v souladu s bodem 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628 smí následovat pouze doba pro odpočinek v délce „alespoň 1 hodiny“, bude zacházeno příznivěji než s přepravou trajektem, po níž musí následovat doba pro odpočinek v délce 12 hodin, a to i když tento posledně uvedený způsob přepravy zajišťuje zvířatům kvalitativní cestovní podmínky, které lépe respektují jejich zdraví než podmínky při silniční přepravě [15].

47. S ohledem na výše uvedené navrhuji odpovědět na předběžné otázky v tom smyslu, že zaprvé bod 48 odst. 7 písm. a) přílohy směrnice 91/628 upravuje základní požadavky na námořní přepravu, včetně přepravy trajektem, uvedenou v bodě 48 odst. 7 písm. b) uvedené přílohy. Zadruhé spojení mezi dobou trvání silniční přepravy, která předchází době trvání přepravy trajektem, a dobou, která po ní následuje, závisí na otázce, zda byla dosažena maximální doba trvání této přepravy stanovená v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628 v souladu s odkazem uvedeným v bodě 48 odst. 7 písm. b) uvedené přílohy. V důsledku toho, pokud délka trvání přepravy trajektem nedosáhne maximální doby trvání v délce 28 hodin, může okamžitě po vylodění v přístavu určení začít plynout doba trvání silniční přepravy. K výpočtu délky trvání této doby v souladu se směrnicí 91/628 je třeba vzít v úvahu délku trvání silniční přepravy, která předcházela přepravě trajektem, ledaže doba odpočinku v délce alespoň 24 hodin, podle bodu 48 odst. 5 přílohy směrnice 91/628, neutralizovala dobu trvání silniční přepravy, která předcházela námořní přepravě. Předkládajícímu soudu náleží posoudit, zda ve věci v původním řízení splnila dotčená cesta výše uvedené podmínky.

15 — Viz rovněž v tomto smyslu moje výše uvedené stanovisko ve věci Schwaninger Martin (body 31 až 35).

V – Závěry

48. Ve světle všech výše uvedených úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžnou otázku položenou Finanzgericht Hamburg odpověděl následovně :

„1) Bod 48 odst. 7 písm. a) přílohy směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS, ve znění směrnice Rady 95/29/ES ze dne 29. června 1995, musí být vykládán v tom smyslu, že upravuje základní požadavky na námořní přepravu, včetně přepravy spojující pravidelnou a přímou linkou dva zeměpisné body na území Evropského společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla zvířata vyložena, která je uvedená v bodě 48 odst. 7 písm. b) uvedené přílohy.

2) Spojení mezi dobou trvání silniční přepravy, která předchází době trvání přepravy spojující pravidelnou a přímou linkou dva zeměpisné body na území Evropského společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla zvířata vyložena, a dobou, která po takové přepravě následuje, závisí na otázce, zda byla dosažena maximální doba trvání této přepravy stanovená v bodě 48 odst. 4 písm. d) přílohy směrnice 91/628, ve znění směrnice 95/29, v souladu s odkazem uvedeným v bodě 48 odst. 7 písm. b) uvedené přílohy.

V důsledku toho, pokud délka trvání přepravy spojující pravidelnou a přímou linkou dva zeměpisné body na území Evropského společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla zvířata vyložena, nedosáhne maximální doby trvání v délce 28 hodin, může okamžitě po vylodění v přístavu určení začít plynout doba trvání silniční přepravy. K výpočtu délky trvání této doby v souladu se směrnicí 91/628, ve znění směrnice Rady 95/29, je třeba vzít v úvahu délku trvání silniční přepravy, která předcházela přepravě spojující pravidelnou a přímou linkou dva zeměpisné body na území Evropského společenství ve vozidlech naložených na plavidle, aniž by byla zvířata vyložena, ledaže doba odpočinku v délce alespoň 24 hodin, podle bodu 48 odst. 5 přílohy uvedené směrnice, neutralizovala dobu trvání silniční přepravy, která předcházela námořní přepravě.

Předkládajícímu soudu náleží posoudit, zda ve věci v původním řízení splnila dotčená cesta výše uvedené podmínky.“